

Youth DemocrAID: Vzdelávanie, diskusia, akcia

WORKSHOP

“Mládež a občianska angažovanosť”

Obsah

Vyhlásenie o etických normách	3
Úvod do programu CERV	4
Prezentácia Youth DemocrAID	5
Teoretický úvod: Mládež a občianska angažovanosť	6
Agenda	8
Ice breaker: Počítanie je jednoduché	9
Aktivita 1: Moja prvá politická strana	9
Aktivita 2: Politický kompas	12
Záverečná diskusia	14
Prílohy	16
1. Brožúra: Moja prvá politická strany	17
2. Brožúra: Dvojdimenzionálny model politického kompasu	19
3. Ukážka kvízu: Politický kompas	20

Vyhlásenie o etických normách

Vítam vás všetkých na tomto seminári. Skôr ako začneme, rád by som na chvíľu zdôraznil niektoré dôležité hodnoty a etické normy, ktorými sa budú riadiť naše diskusie a činnosti. Tieto zásady sú nielen ústredným bodom tohto seminára, ale odrážajú aj základné hodnoty Európskej únie v rámci programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV).

Rešpektovanie ľudskej dôstojnosti: Každý si zaslúži úctu. Všetky hlasy a pohľady sú vítané a my budeme počúvať s otvorenou myslou.

Rovnosť: Každého človeka si vážime rovnako, bez ohľadu na pohlavie, rasu, náboženstvo alebo pôvod. Diskriminácia nebude tolerovaná.

Rodová rovnosť: So všetkými pohlaviami sa zaobchádza rovnako, čím sa zabezpečia rovnaké príležitosti na prispievanie a účasť.

Nediskriminácia a boj proti rasizmu: Prijímame rozmanitosť a staviame sa proti rasizmu a diskriminácii. Napádajme akékoľvek zaujaté správanie.

Sloboda prejavu: Svoje myšlienky zdieľajte slobodne, ale vždy s rešpektom k dôstojnosti a právam ostatných.

Tolerancia a porozumenie: Naše rozdiely sú silnou stránkou. Zameriame sa na dialóg založený na vzájomnom porozumení.

Participácia a inklúzia: Každý hlas je dôležitý, najmä tie, ktoré sú často marginalizované. Zabezpečíme, aby sa každý cítil vypočutý.

Solidarita a spolupráca: Podporujme sa a spolupracujme navzájom, aby sme našli riešenia, ktoré budú prospešné pre všetkých.

Cieľom našej politiky ochrany detí je chrániť deti a mladých ľudí pred ubližovaním, vykorisťovaním, zanedbávaním a násilím pri všetkých aktivitách organizovaných našou organizáciou a zároveň zabezpečiť bezpečné a inkluzívne prostredie pre všetkých zúčastnených.

Dodržiavaním týchto hodnôt budeme podporovať pozitívne, rešpektujúce a produktívne prostredie. Ďakujem a teším sa na naše zasadnutie!

Úvod do programu CERV

Program Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV) je dôležitou iniciatívou Európskej únie zameranou na ochranu a podporu základných práv a hodnôt stanovených v zmluvách EÚ a Charte základných práv. Program podporuje organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace na miestnej, regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni. Jeho cieľom je pomôcť budovať otvorené, inkluzívne a na právach založené spoločnosti založené na demokracii, rovnosti a právnom štáte.

Program CERV posilňuje občiansku spoločnosť poskytovaním finančnej a strategickej podpory rôznym projektom. Tieto projekty sa zameriavajú na podporu sociálneho začlenenia, boj proti diskriminácii a ochranu práv zraniteľných skupín, ako sú menšiny a migranti. Zaoberá sa aj otázkami, ako je rasizmus a xenofóbia, a podporuje rešpektovanie rozmanitosti v celej Európe.

Kľúčovou súčasťou programu je podpora demokratickej angažovanosti a podnecovanie občanov k účasti na rozhodovacích procesoch. Podporou dialógu medzi občianskou spoločnosťou a vládou sa program CERV snaží zabezpečiť, aby boli hlasy ľudí vypočuté pri formovaní budúcnosti Európy.

Okrem toho sa usiluje o zachovanie spoločnej európskej histórie a kultúrneho dedičstva, čo posilňuje pocit jednoty európskych občanov. Podporuje iniciatívy, ktoré oslavujú spoločné hodnoty a zároveň uznávajú bohatstvo rozmanitých európskych kultúr.

Celkovo program CERV zohráva dôležitú úlohu pri vytváraní inkluzívnejšej a spravodlivejšej európskej spoločnosti. Posilnením občianskej spoločnosti a podporou občianskej účasti program pomáha zabezpečiť, aby rovnosť, demokracia a ľudské práva zostali ústrednými prvkami života v Európskej únii.

Prezentácia Youth DemocrAID

V dnešnom rýchlo sa rozvíjajúcom svete nemožno preceňovať význam angažovaných a informovaných občanov. Aktívna účasť na demokratických procesoch, od hlasovania až po zapojenie sa do života komunity, je základom zdravia a vitality každej demokracie. Nedávne výskumy a prieskumy však poukázali na znepokojujúci trend: výrazný pokles politickej účasti mladých ľudí, najmä vo veku 15 - 25 rokov, v rôznych krajinách Európy i mimo nej. Nízka volebná účasť, neangažovanosť v inštitucionálnej politike a nedostatočné občianske povedomie sa stali naliehavými problémami.

„Youth DemocrAID“ je projekt vytvorený v rámci programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV). Zameriava sa najmä na pomoc a podporu demokracie, najmä pokiaľ ide o zapojenie mládeže, pretože tá predstavuje nastupujúcu generáciu občanov, ktorých aktívna účasť je nevyhnutná na posilnenie demokracie a formovanie inkluzívnejšej a jednotnejšej Európskej únie.

Youth DemocrAID sa snaží pripravovať pútavé vzdelávacie materiály s využitím metód neformálneho vzdelávania, poskytovať semináre špeciálne prispôbené mladým ľuďom a spájať ich s ich rovesníkmi z partnerských krajín organizovaním medzinárodného mládežníckeho fóra.

Akcie sa zameriavajú najmä na mladých ľudí vo veku 15 - 25 rokov a umožňujú im konfrontovať sa so svojimi rovesníkmi z 5 zúčastnených európskych krajín (IT, PL, SK, PT, GR) počas cyklu miestnych workshopov a diskusií vedených v každej krajine.

Teoretický úvod: Mládež a občianska angažovanosť

V Youth for Equality sme identifikovali naliehavú potrebu zlepšiť občianske vzdelávanie a podporiť silnejšiu angažovanosť mladých ľudí na Slovensku v politickej a občianskej spoločnosti. Súčasné vzdelávacie metódy, žiaľ, mladých ľudí dostatočne nepripravujú a nepodnecujú k aktívnemu zapájaniu sa do občianskeho života a politických procesov. Občianskemu vzdelávaniu, ak existuje, často chýba interaktívny, pútavý prístup potrebný na zaujatie a inšpiráciu študentov, čo spôsobuje, že sú nedostatočne pripravení a odtrhnutí od týchto kľúčových aspektov spoločnosti.

Okrem toho mnohí mladí ľudia majú pocit, že ich hlasy a obavy nie sú v rozhodovacích procesoch oceňované, čo vyvoláva pocit odstupú a znechutenia. Politiku a občiansku angažovanosť môžu vnímať ako zložitú, vzdialenú alebo dokonca nedôveryhodnú, často preto, že tieto témy sú prezentované ako abstraktné, a nie priamo relevantné pre ich životy. Okrem toho nedostatok praktických skúseností a kontaktu s reálnymi občianskymi aktivitami v školách znamená, že mnohí mladí ľudia nevidia jasnú cestu k tomu, aby sa stali aktívnymi občanmi, nehovoriac o tom, že by cítili naliehavosť tak urobiť. Toto odtrhnutie od občianskeho života, ktoré je znásobené obmedzeným prístupom k vzdelávacím zdrojom, ktoré kladú dôraz na aktívnu účasť, vedie k všeobecnému nedostatku motivácie a pochopenia toho, ako môžu zmysluplne prispieť k rozvoju svojich komunít a spoločnosti ako celku.

Naším poslaním je preklenúť túto priepasť prostredníctvom dynamických neformálnych vzdelávacích prístupov. Naším cieľom je povzbudiť mladých ľudí, aby sa aktívne zapájali do občianskych záležitostí, a pochopiť, že účasť na miestnej aj medzinárodnej politike je nevyhnutná pre prosperujúcu a reprezentatívnu spoločnosť. Veríme, že včasné učenie o význame občianskej angažovanosti - či už prostredníctvom účasti v študentských orgánoch, ako sú študentské rady alebo univerzitné rady - pomáha mladým ľuďom uvedomiť si svoj potenciál ovplyvňovať pozitívne zmeny vo svojich komunitách.

Účasť v študentských orgánoch, ako sú študentské rady alebo univerzitné rady, ponúka študentom možnosť vyjadriť sa k formovaniu ich vzdelávacích skúseností a obhajovať potreby svojich rovesníkov. Tieto organizácie zastupujú študentskú obec, pričom členovia sú často volení svojimi spolužiakmi, aby slúžili ako ich hlas v dôležitých otázkach. Zvyčajne sa o funkciu môže uchádzať každý študent, ktorý spĺňa základné kritériá spôsobilosti, ako je akademický stav alebo dĺžka zápisu, hoci konkrétne požiadavky sa v jednotlivých inštitúciách líšia. Študentské rady a rady sa zaoberajú širokou škálou tém, od akademických politík a školských zariadení až po sociálne otázky, úsilie o začlenenie a študentské wellness programy. Úzkou spoluprácou s fakultou, administratívou a niekedy aj miestnou samosprávou môžu zástupcovia študentov dosiahnuť zmeny, ako sú úpravy politík kampusu, zlepšenie zariadení, nové služby pre študentov alebo pridelenie finančných prostriedkov na študentské projekty. Tieto orgány slúžia ako platforma pre zmysluplné zmeny a zároveň poskytujú členom cenné skúsenosti s vedením, tímovou prácou a občianskou angažovanosťou.

Keď mladí ľudia na vlastnej koži zažijú vplyv svojich hlasov a činov, začnú si uvedomovať svoju schopnosť presadzovať zmysluplné zmeny. Študentské rady sú napríklad viac než len platformou na organizovanie školských podujatí alebo zastupovanie záujmov študentov; sú tréningovým priestorom pre kritické myslenie a spoločné riešenie problémov. Tieto príležitosti umožňujú mladým ľuďom naučiť sa, ako sa prijímajú rozhodnutia, ako sa dosahujú kompromisy a ako účinne obhajovať záujmy iných. Podobne zapojenie do univerzitných rád uvádza mladých dospelých do väčších inštitucionálnych systémov, kde môžu získať prehľad o zložitých rozhodovacích procesoch, riadiacich štruktúrach a riadení zdrojov.

Táto skorá skúsenosť s občianskou participáciou vzbudzuje zmysel pre konanie a zodpovednosť, ktoré presahujú akademické prostredie. Keď sa mladí ľudia aktívne zapájajú do formovania svojho prostredia, začínajú sa vnímať ako zainteresované strany vo svojich komunitách, ktoré majú schopnosť prispievať k sociálnemu, hospodárskemu a kultúrnemu rozvoju. Tento raný základ pomáha budovať budúcich občanov, ktorí sa budú s väčšou pravdepodobnosťou zapájať do širšej občianskej spoločnosti, či už prostredníctvom hlasovania, presadzovania komunitných iniciatív alebo dokonca plnenia úloh v miestnej alebo národnej správe.

Podporou týchto zručností a hodnôt sa snažíme vybaviť mladých ľudí nástrojmi, ktoré potrebujú na to, aby porozumeli štruktúram, ktoré riadia ich životy, predstavili si a uvedomili si pozitívny vplyv, ktorý môžu v rámci týchto štruktúr mať. Veríme, že vštepovanie dôležitosti občianskej angažovanosti už v ranom veku môže zmeniť pohľad mladých ľudí na seba samých a na svoje komunity a vychovať generáciu, ktorá bude mať viac možností a zároveň bude odhodlaná budovať inkluzívnejšiu a angažovanejšiu spoločnosť.

Okrem miestnej občianskej angažovanosti mnohým mladým ľuďom chýbajú základné vedomosti o politických systémoch za ich hranicami, najmä pokiaľ ide o inštitúcie ako Európska rada a Európsky parlament. Považujeme to za príležitosť predstaviť mládeži tieto riadiace orgány, vysvetliť ich úlohy a ich význam pre každodenný život. Dúfame, že demystifikáciou týchto inštitúcií podporíme generáciu, ktorá sa bude cítiť posilnená a informovaná o vplyve svojho hlasu na miestnej i globálnej úrovni.

Youth for Equality sa zaväzuje vytvárať prostredie, v ktorom mladí ľudia rozumejú štruktúram politických systémov a uvedomujú si dôležitosť svojho hlasu a konania v nich. Prostredníctvom občianskeho vzdelávania môžeme inšpirovať generáciu, ktorá bude aktívne formovať svet okolo seba a prispievať k inkluzívnejšej a angažovanejšej spoločnosti.

Online články súvisiace s touto témou:

- [https://www.mladireporter.sk/manual21/obcianska-participacia/obcianska-participacia-po-
jmy-zdroje](https://www.mladireporter.sk/manual21/obcianska-participacia/obcianska-participacia-po-
jmy-zdroje)
- <https://ipao.sk/zivot-v-ipao/nezaujem-mladych-o-veci-verejne/>
- [https://migrant-integration.ec.europa.eu/library-document/civic-education-and-youth-parti-
cipation_en](https://migrant-integration.ec.europa.eu/library-document/civic-education-and-youth-parti-
cipation_en)
- [https://cop-demos.jrc.ec.europa.eu/blog/citizen-z-strengthening-participation-young-citize-
ns-democratic-and-civic-life](https://cop-demos.jrc.ec.europa.eu/blog/citizen-z-strengthening-participation-young-citize-
ns-democratic-and-civic-life)

- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/745820/IPOL_STU\(2023\)745820_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/745820/IPOL_STU(2023)745820_EN.pdf)

Agenda

2 hours proposal

10 min	I. Úvod - Etické normy a európske hodnoty, predstavenie programu CERV, prezentácia projektu
10 min	II. Teoretický úvod: Mládež a občianska angažovanosť
15 min	III. Icebreaker
45 min	IV. Neformálna aktivita: Moja prvá politická strana
30 min	VI. Debata
10 min	VIII. Závery, spätná väzba a poďakovanie

4 hours proposal

10 min	I. Úvod - Etické normy a európske hodnoty, predstavenie programu CERV, prezentácia projektu
25 min	II. Teoretický úvod: Mládež a občianska angažovanosť
20 min	III. Icebreaker
50 min	IV. Neformálna aktivita: Moja prvá politická strana
15 min	V. Prestávka na kávu
50 min	VI. Activity 2: Politický kompas
15 min	VII. Prestávka na kávu
40 min	VIII. Debata
15 min	IX. Závery, spätná väzba a poďakovanie

Ice breaker: Počítanie je jednoduché

V tomto Icebrakeri rozdelíme skupinu do dvojíc a zadáme im úlohu počítať postupne do piatich, pričom každý účastník sa bude striedať pri vyslovovaní ďalšieho čísla. Dvojice budú toto počítanie opakovať, kým spoločne nenájdu rytmus. Keď sa dvojice pohodlne zosynchronizujú, zavedieme výzvu nahradením vysloveného čísla „2“ tleskaním. Zakaždým, keď účastník dosiahne číslo „2“, namiesto vyslovenia čísla zatlieska a bude pokračovať v tomto vzorci, až kým sa opäť úplne nesynchronizujú.

Keď dvojice dosiahnu rytmus s touto úpravou, budeme postupne zavádzať ďalšie činnosti, ktorými nahradíme čísla. Pri čísle „3“ sa účastníci budú otáčať na mieste, pri čísle „4“ budú skákať, pri čísle „1“ budú drepovať a nakoniec pri čísle „5“ budú písať. Každý nový pokyn sa bude zavádzať postupne, pričom účastníci budú mať čas na precvičenie a synchronizáciu s každou zmenou.

Tento icebreaker je energizujúca aktivita navrhnutá tak, aby prebudila účastníkov, zaostřila ich pozornosť a zapojila ich koordinačné schopnosti zábavným a interaktívnym spôsobom.

Aktivita 1: Moja prvá politická strana

Na tomto 45-minútovom workshope sa účastníci oboznámia so základmi vzniku politických strán a s dôležitosťou formulovania jasných hodnôt a politík. Zapojením sa do praktického procesu spolupráce pri navrhovaní a prezentácii vlastnej politickej strany si študenti vyskúšajú myšlienkový proces spojený s reprezentáciou rôznych záujmov a vytvorením koherentnej politickej vízie. Workshop vyvrcholí tým, že každá skupina predstaví svoju stranu ostatným účastníkom, čím sa simuluje proces odovzdávania svojich myšlienok širšiemu publiku.

Príprava

Vysvetlite, že politické strany sú skupiny jednotlivcov, ktorí sa združujú, aby reprezentovali špecifické hodnoty, názory a politiky s cieľom zlepšiť svoje komunity a krajiny. Zdôraznite, že hoci každá strana môže mať svoj jedinečný pohľad na vec, všetky majú spoločný cieľ - pozitívne ovplyvniť dianie. Dnes sa účastníci vžijú do úlohy politických lídrov tým, že si vytvoria vlastné politické strany.

Predstavte úlohu tým, že študentom povie, že budú mať 30 minút na vytvorenie politickej strany s jedinečným názvom, jasnými základnými hodnotami a aspoň tromi kľúčovými politickými návrhmi. Každá skupina si tiež bude musieť pripraviť krátku, dvojminútovú prezentáciu, v ktorej svoju stranu predstaví zvyšku triedy. Aby bolo stretnutie živé a pútavé, uveďte, že by mali myslieť kreatívne a brať do úvahy reálne problémy, ktoré sú dôležité pre mladých ľudí.

Vytvorenie strany

Rozdeľte žiakov do malých skupín po štyroch až piatich a každej skupine pridajte stôl s fixkami, papier a časovač. Vysvetlite, že ich prvou úlohou je urobiť brainstorming a dohodnúť sa na troch prvkoch svojej strany: jej názve, základných hodnotách a hlavných politikách (pozri prílohu 1). Vyzvite ich, aby sa zamysleli nad otázkami, ktoré považujú za dôležité vo svojom vlastnom živote, ako je vzdelávanie, životné prostredie, technológie, zdravie, zamestnanosť mladých ľudí alebo ich miestne okolie.

Každá skupina začne diskusiou o názve svojej politickej strany. Zdôraznite, že názov by mal odrážať podstatu ich hodnôt alebo poslania a malo by to byť niečo, čo sa zdá byť zmysluplné a zapamätateľné. Ak potrebujú inšpiráciu, navrhnite im, aby zvážili slová spojené s pozitívnou zmenou, komunitou a činmi. Keď si skupina vyberie názov, mala by prejsť k definovaniu základných hodnôt svojej strany.

Vysvetlite, že základné hodnoty sú základom identity politickej strany - pomáhajú komunikovať, v čo strana verí a za čo sa zasadzuje. Uveďte niekoľko príkladov, napríklad „udržateľnosť“, „rovnosť“, „inovácie“ alebo „komunita“. Vyzvite študentov, aby si vybrali hodnoty, ktoré s nimi rezonujú, a aby stručne napísali, prečo je každá z nich pre ich stranu dôležitá. Po rozhodnutí o základných hodnotách by potom skupiny mali načrtnúť tri hlavné politické návrhy. Mali by to byť konkrétne, realistické nápady, ktoré by ich strana presadzovala s cieľom dosiahnuť pozitívnu

zmenu. Ak sa cítia zaseknutí, navrhните niektoré široké kategórie, ako napríklad ochrana životného prostredia, zlepšenie vzdelávacích systémov, zvýšenie podpory duševného zdravia alebo podpora pracovných príležitostí pre mladých ľudí. Pripomeňte študentom, že musia vedieť vysvetliť, prečo sú tieto politiky v súlade s hodnotami ich strany.

Keď si skupiny zdefinujú názov, hodnoty a politiky svojej strany, mali by sa zamerať na prípravu dvojminútového vystúpenia, v ktorom predstavia svoju stranu zvyšku triedy. Vystúpenie by malo obsahovať krátke vysvetlenie názvu a hodnôt strany a stručný prehľad jednotlivých politík. Povzbudzte študentov, aby premýšľali o jazyku, ktorý použijú, aby ich myšlienky boli presvedčivé a pútavé, ako keby hovorili k potenciálnym voličom.

Prezentácia a reflexia

Privedte všetkých späť k prezentáciám. Každá skupina sa postupne postaví a predstaví svoju stranu zvyšku triedy. Požiadajte každú skupinu, aby svoju prezentáciu obmedzila na dve minúty, aby mal každý možnosť podeliť sa s ostatnými. Vyzvite poslucháčov, aby pozorne počúvali a premýšľali o tom, ktoré politiky s nimi osobne rezonujú. Ak to čas dovolí, po každej prezentácii dajte publiku možnosť položiť jednu alebo dve krátke otázky každej prezentujúcej skupine. Pomôže to simulovať reálnu politickú diskusiu a povzbudí účastníkov, aby kriticky premýšľali o prezentovaných myšlienkach.

Po prezentácii všetkých skupín vedte krátku reflexiu skúseností z workshopu. Požiadajte študentov, aby sa zamysleli nad tým, čo považovali za náročné alebo vzrušujúce pri vytváraní svojej politickej strany a čo sa dozvedeli o hodnotách a otázkach, ktoré sú dôležité pre ich rovesníkov. Môžete sa ich tiež opýtať, či si myslia, že by niekedy mali záujem vstúpiť do politickej strany alebo sa aktívnejšie angažovať vo svojich komunitách.

Záver

Pripomeňte im, že hoci založenie politickej strany je veľká úloha, každý krok smerom k občianskej angažovanosti - či už prostredníctvom hlasovania, členstva v študentských radách alebo jednoducho informovanosti - je dôležitý. Na záver ich vyzvite, aby naďalej premýšľali o spôsoboch, ako môžu zmeniť svoje komunity, či už prostredníctvom formálnej politiky alebo každodenných činností.

Aktivita 2: Politický kompas

Skúmaním politického kompasu študenti získajú prehľad o tom, ako sa politické názory môžu výrazne líšiť a ako sa neobmedzujú len na „ľavicu“ a „pravicu“, ale zahŕňajú aj otázky autority, slobody, ekonomiky a spoločenských hodnôt. Prostredníctvom pútavých aktivít a diskusií sa študenti naučia určiť, kam by mohli na kompase patriť, a prehĺbiť tak svoje chápanie politických ideológií a ich vzťahu k skutočným problémom.

Vysvetlenie politického kompasu

Podrobnejšie predstavte politický kompas a vysvetlite, že ide o dvojrozmerný model (pozri prílohu 2), ktorý zachytáva dva hlavné aspekty politickej ideológie. Po prvé, ide o „ľavo-pravý“ ekonomický rozmer, ktorý meria, do akej miery človek verí v štátnu kontrolu v porovnaní so slobodným trhom. Na „ľavom“ konci sú ľudia skôr za väčšie zásahy štátu na podporu rovnosti, zatiaľ čo na „pravom“ konci ľudia vo všeobecnosti podporujú ekonomickú slobodu s menšou kontrolou štátu. Po druhé, existuje „autoritársko-libertariánsky“ sociálny rozmer, ktorý odráža presvedčenie o spoločenskom poriadku a osobnej slobode. Tí, ktorí sa prikláňajú k „autoritárskej“ strane, veria v silnejšie regulácie a štátnu autoritu na udržanie poriadku, zatiaľ čo tí, ktorí sú na „libertariánskej“ strane, zdôrazňujú individuálnu slobodu a autonómiu a často sú proti obmedzovaniu osobných rozhodnutí zo strany vlády. Použite jednoduché a zrozumiteľné príklady jednotlivých kvadrantov, napríklad uprednostňovanie environmentálnej regulácie (ľavicová orientácia) alebo podpora individuálnej slobody pri výbere osobného životného štýlu (libertariánska orientácia).

Činnosť: Umiestnenie perspektívy

Rozdeľte študentov do malých skupín po troch až štyroch a každej skupine dajte súbor výrokov týkajúcich sa sociálnych, ekonomických a politických názorov. Tu sú príklady výrokov, ktoré môžete použiť.

1. Ľudia by mali mať slobodu povedať čokoľvek, čo chcú, aj keď to uráža ostatných.
2. Je v poriadku, ak vláda zvyšuje dane, aby zaplatila za verejné služby.
3. Podniky by mali uprednostňovať blaho svojich zamestnancov pred maximalizáciou zisku.
4. Bohatší jednotlivci by mali platiť vyššie dane na podporu sociálnych programov.
5. Vzdelávanie by malo byť bezplatné pre každého, od základnej školy až po univerzitu.
6. Vláda by mala regulovať veľké korporácie, aby chránila práva zamestnancov.
7. Vojenské výdavky by sa mali znížiť v prospech financovania vzdelávania a zdravotnej starostlivosti.

8. Politika v oblasti klimatických zmien by mala uprednostňovať ochranu životného prostredia pred hospodárskym rastom.
9. Vláda by mala mať právo monitorovať online aktivity ľudí, aby zachovala národnú bezpečnosť.
10. Ľudia by mali mať možnosť slobodne sa rozhodnúť pre asistovanú smrť, ak sú nevyliciteľne chorí.
11. Imigrácia by sa mala obmedziť, aby sa chránila kultúra a hospodárstvo krajiny.
12. Vláda by mala kontrolovať nájomné a ceny bytov, aby bolo bývanie dostupnejšie.
13. Zákony by mali vyžadovať, aby všetci občania volili v celoštátnych voľbách.
14. Platformy sociálnych médií by mali niesť zodpovednosť za obsah, ktorý šíri dezinformácie.
15. Školy by mali zaradiť kurzy o tom, ako byť aktívnym občanom a zúčastňovať sa na politike.
16. Rodová rovnosť je základnou hodnotou a politika by mala presadzovať rovnakú odmenu za rovnakú prácu.
17. Mala by sa podporovať národná identita, aj keď to znamená obmedzenie vplyvu cudzích kultúr.
18. Vláda by mala zasahovať do hospodárstva, aby zabránila vzniku monopolov a chránila spotrebiteľov.
19. Ľudia by mali mať právo vlastniť strelné zbrane na ochranu seba a svojej rodiny.
20. Vláda by mala poskytovať bezplatnú zdravotnú starostlivosť pre každého.

Tieto vyhlásenia sa dotýkajú rôznych otázok súvisiacich so slobodou, rovnosťou, vládnymi zásahmi a právami jednotlivca a ponúkajú široký základ pre diskusiu a umiestnenie na politickom kompase.

Dajte každej skupine pokyn, aby si spoločne prečítali výroky a prediskutovali, kam podľa nich jednotlivé výroky na politickom kompase patria. Mali by sa ako skupina pokúsiť dohodnúť, či je výrok viac ľavicový alebo pravicový, autoritársky alebo libertariánsky, a podľa toho ho zakresliť na veľký prázdny kompas nakreslený na papieri.

Po tom, čo každá skupina nakreslí svoje výroky, požiadajte ich, aby sa zamysleli nad týmto procesom. Vyvolali niektoré výroky diskusiu? Bolo ťažké kategorizovať niektoré presvedčenia?

Povzbudte ich, aby sa zamysleli nad tým, ako rôzne perspektívy ovplyvňujú politické názory a aké diferencované môžu tieto myšlienky byť. Zdôraznite tým, že nie všetky názory sa dajú presne zaradiť do jedného kvadrantu a že mnohí ľudia zastávajú zmes názorov, ktoré ich môžu zaradiť do rôznych oblastí kompasu.

Osobné skúmanie a reflexia

Zadajte zjednodušený, veku primeraný kvíz o politickom kompase, ktorý môže vyplniť každý žiak samostatne. Štandardný kvíz je k dispozícii online vo viacerých jazykoch. Odkaz na test politického kompasu nájdete [tu](#). Náhľad kvízu je k dispozícii v prílohe 3. Pozostáva z približne desiatich otázok týkajúcich sa rôznych sociálnych a ekonomických tém s možnosťami odpovedí ako „súhlasím“, „neutrálny“ alebo „nesúhlasím“. Počas odpovedania na otázky si žiaci spočítajú svoje odpovede a podľa výsledkov sa umiestnia na kompase. Zdôraznite, že nejde o „test“, ale skôr o nástroj, ktorý im pomôže zistiť, kam by ich vlastné názory mohli zapadnúť v rámci širšieho politického spektra. Vysvetlite, že politické presvedčenie sa v priebehu času často mení a toto je len cvičenie, ktoré ich má prinútiť zamyslieť sa nad tým, kde momentálne stoja.

Po vyplnení kvízu vyzvite študentov, aby sa v tichosti zamysleli nad svojimi výsledkami a zvážili, čo ich prekvapilo. Upadli tam, kde očakávali? Ak im to vyhovuje, môžu sa o svoje umiestnenie podeliť so susedom alebo kamarátom a diskutovať o tom, či s nimi niektoré aspekty výsledku rezonujú, alebo naopak, či majú pocit, že niektoré odpovede úplne nevyjadrujú ich presvedčenie.

Diskusia a zhrnutie

Vráťte skupinu k záverečnej diskusii. Požiadajte študentov, aby sa podelili o akékoľvek nové poznatky, ktoré získali o sebe alebo o politických názoroch vo všeobecnosti. Ak sa cítia dobre, môžu tiež spomenúť, kde sa na kompase umiestnili a či to očakávali. Využite tento čas na zdôraznenie toho, že politické presvedčenie je zložitá a viacrozmerná a že pochopenie politického kompasu nám pomôže oceniť rôznorodosť názorov v spoločnosti. Zdôraznite, že kompas je len nástroj a politika v reálnom živote je ešte viac diferencovaná.

Na záver seminára povzbudte študentov, aby pokračovali v skúmaní a spoznávaní rôznych perspektív. Pripomeňte im, že politické presvedčenie je osobné a že úctivá diskusia a zvedavosť sú základnými súčasťami zdravej demokracie. Poďakujte študentom za ich účasť a oznámte im, že sú vždy vítaní, ak chcú ďalej skúmať svoje politické názory v bezpečnom a rešpektujúcom prostredí, či už na budúcich workshopoch alebo v iných prostrediach.

Závěrečná diskusia

V závěrečné debatě budeme hovořit o tom, co jsme se naučili a ako teraz vidíme politickú krajinu a či sa náš pohľad na ňu po seminároch zmenil. Ako skúmanie politického kompasu zmenilo alebo posilnilo vaše chápanie politických ideológií?

Tu je zoznam možných otázok na diskusiu po skončení aktivít:

1. Boli pre vás alebo pre ostatných členov skupiny niektoré výsledky politického kompasu prekvapujúce? Ak áno, prečo?
2. Myslíte si, že je dôležité, aby si mladí ľudia uvedomovali, kde na politickom kompase stoja? Prečo alebo prečo nie?
3. Ako môže pochopenie rôznych politických perspektív pomôcť zlepšiť diskusie alebo debaty o dôležitých otázkach?
4. Akým spôsobom by sa podľa vás mohli mladí ľudia viac zapájať do politiky alebo občianskych aktivít vo svojich komunitách?
5. Prečo si myslíte, že niektorí mladí ľudia môžu mať pocit, že sú od politiky odtrhnutí? Čo by to mohlo pomôcť zmeniť?
6. Ako by mohli školy a komunity urobiť politickú a občiansku participáciu pre mladých ľudí pútavejšou a relevantnejšou?
7. Ako sú podľa vás v dnešnom politickom spektre zastúpené (alebo nezastúpené) otázky, na ktorých vám záleží?
8. Ak by ste mohli zaviesť jednu politiku alebo iniciatívu na podporu väčšej účasti mladých ľudí na politike, čo by to bolo?
9. Ako vám môže pochopenie vašej politickej perspektívy aj perspektívy iných pomôcť pozitívne ovplyvniť dianie vo vašej komunite?

Tieto otázky pomôžu účastníkom zamyslieť sa nad ich osobnými skúsenosťami, prehĺbiť ich chápanie politického kompasu a zvážiť spôsoby, ako zvýšiť angažovanosť mladých ľudí v politike. Odporúčame, aby účastníci o týchto otázkach otvorene diskutovali, počúvali pohľady iných a snažili sa navzájom pochopiť.

Prílohy

1. Brožúra: Moja prvá politická strana

V tejto prílohe máme vytlačenú časť workshopu, kde účastníci doplnia názov a informácie o svojej politickej strane. Táto časť na vytlačenie sa nachádza na nasledujúcej strane.

Názov vašej strany:

Základné hodnoty:

1.

2.

3.

Kľúčové politiky:

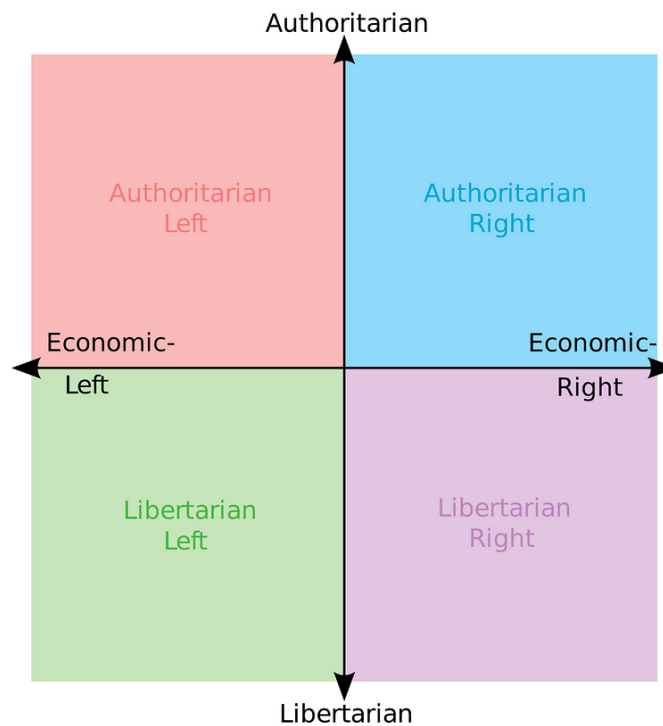
1.

2.

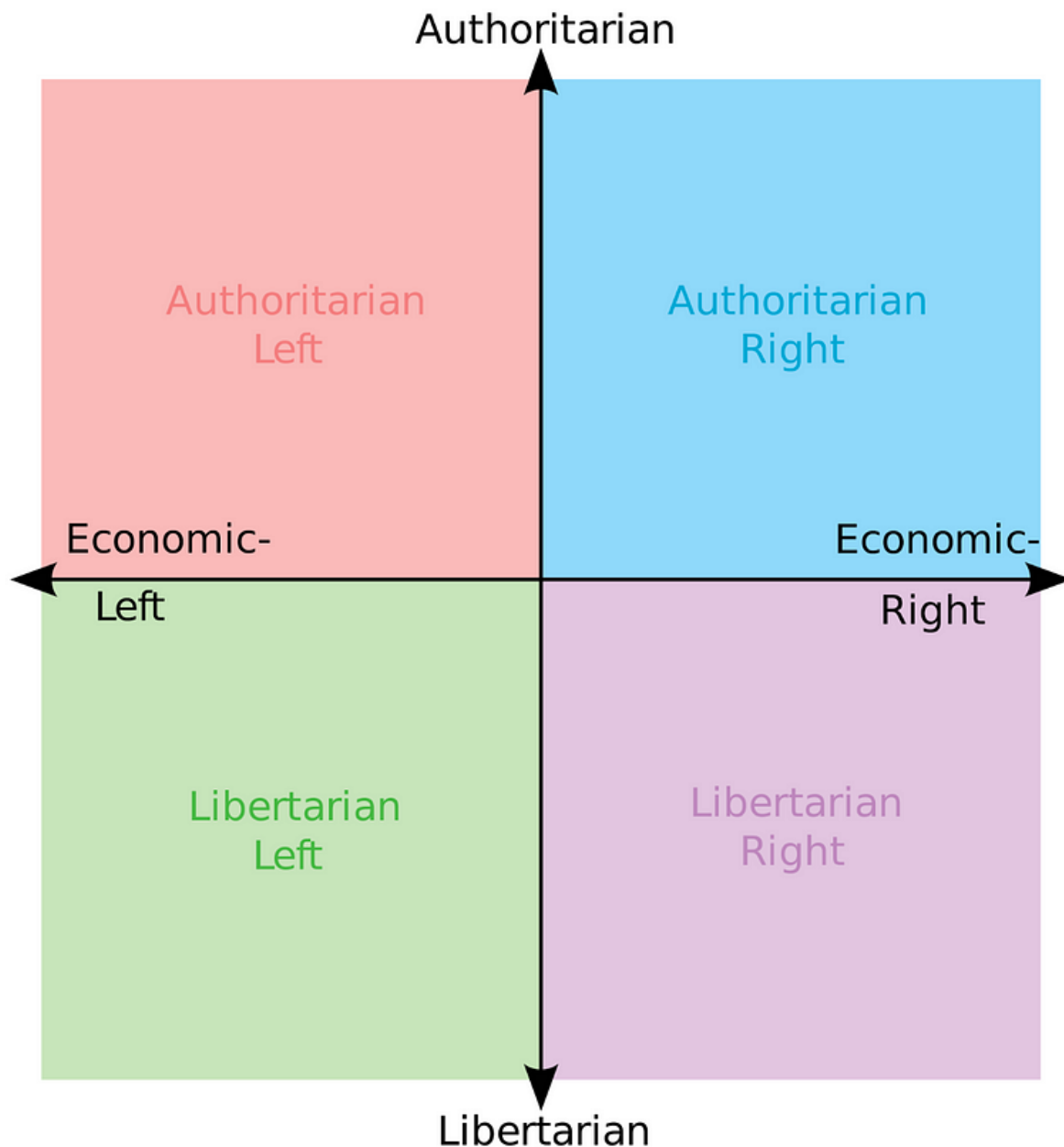
3.

2. Brožúra: Dvojdimenzionálny model politického kompasu

Dvojrozmerný model politického kompasu. Tento materiál použite na vysvetlenie modelu, na umiestnenie a označenie súboru výrokov a/alebo na označenie toho, kde sa účastníci po vyplnení kvízu nachádzajú. Pri záverečnej diskusii ho môžu ukázať ostatným účastníkom a tí môžu diskutovať o svojich výsledkoch. Verzia na vytlačenie sa nachádza na nasledujúcej strane.

Politický kompas

3. Ukážka kvízu: Politický kompas

Odkaz na test politického kompasu je k dispozícii [tu](#). Nasleduje náhľad kvízu:

If economic globalisation is inevitable, it should primarily serve humanity rather than the interests of trans-national corporations.	☐ Strongly disagree ☐ Disagree ☐ Agree ☐ Strongly agree
I'd always support my country, whether it was right or wrong.	☐ Strongly disagree ☐ Disagree ☐ Agree ☐ Strongly agree
No one chooses their country of birth, so it's foolish to be proud of it.	☐ Strongly disagree ☐ Disagree ☐ Agree ☐ Strongly agree
Our race has many superior qualities, compared with other races.	☐ Strongly disagree ☐ Disagree ☐ Agree ☐ Strongly agree
The enemy of my enemy is my friend.	☐ Strongly disagree ☐ Disagree ☐ Agree ☐ Strongly agree